

Mål nr 09-293
N.ans. 09-3829

PATENTBESVÄRSRÄTTENS

BESLUT

meddelat 2009-11-26 efter överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut den 8 september 2009 i rubricerade namnämnde.

Klagande: RZ

Motparter: 1. SKJRE,
2. GEDRE,
3. NKDRE och
4. IEJRE
Ställföreträdare för 1-4: MLE

Målet gäller: Byte av efternamn (Ericson)

RÄTTENS AVGÖRANDE

Patentbesvärsrätten avvisar överklagandet.

LC

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-783 38 50	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN M.M.

RZ och MLE har tillsammans barnen Immanuel, NG och SE. MLE är ensam vårdnadshavare för barnen.

I en ansökan som inkom till Patentverket den 26 juni 2009 begärde Marie-Lena Ericson, som då bar efternamnet Zakaria, för egen del och i egenskap av ställföreträdare för barnen, byte av efternamn från Zakaria till Ericson. I ansökningsärendet uppgavs bl.a. att efternamnet Ericson hade burits av MLEs morfar.

Genom det överklagade beslutet godkände Patentverket den 8 september 2009 det begärda namnbytet och utfärdade samma dag namnbevis. Någon kungörelse av ansökan enligt 41 § namnlagen (NamnL) utfärdades inte.

Yrkanden m.m.

RZ har i Patentbesvärsrätten, som det får förstås, yrkat att Patentverkets beslut om namnbyte undanröjs såvitt avser barnen och att ansökan i den delen återförvisas till Patentverket för förnyad handläggning.

RZ har till stöd för sin talan, som det får förstås, gjort gällande att det vid Patentverket förekommit sådant handläggningsfel att beslutet ska undanröjas. Han har därvid anfört att det enligt 6 § NamnL, vad gäller barnens byte av efternamn, krävs att han medger efternamnsbytet eller att det föreligger ett uttalande av domstol att namnbytet är förenligt med barnens bästa samt att det brister i dessa förutsättningar.

RZ har, som det får förstås, begärt att målet i sak avgörs efter muntlig förhandling.

SKÄL

När ett barn som är under 18 år skall byta efternamn fordras i vissa fall att särskilda villkor för bytet är uppfyllda.

Bär barnet ett av föräldrarnas namn utan att denna förälder är vårdnadshavare och vill barnet byta till den andre förälderns namn eller ett namn som denna förälder senast burit som ogift, krävs enligt 6 § NamnL antingen att den förälder som inte är vårdnadshavare samtycker till namnbytet eller att domstol förklarar att namnbytet är förenligt med barnets bästa.

Och vill barnet, oavsett vilket namn barnet bär, byta till ett nybildat efternamn, eller ett befintligt efternamn till vilket barnet har en familjerättslig anknytning men som inte kan förvärvas genom anmälan till Skatteverket enligt 1-10 §§ NamnL, kan Patentverket som villkor för namnbytet, enligt 11 § NamnL, uppställa att domstol funnit att detta är förenligt med barnets bästa; i sådana fall fordras inte något samtycke av den förälder som inte är vårdnadshavare.

I fall där den förälder som inte är vårdnadshavare motsätter sig det begärda namnbytet talar i stort sett samma skäl som ligger bakom bestämmelsen i 6 § NamnL för att verket ställer krav på en domstolsförklaring som villkor för bytet enligt 11 § NamnL (se lagrådets yttrande över förslaget till NamnL, prop. 1981/82:156 s. 88). Hur den förälder som inte är vårdnadshavare ställer sig till namnbytet har därmed betydelse för den utredning som bör ligga till grund för prövningen.

Om förälderns inställning inte framgår av handlingarna i ärendet finns det därför normalt anledning för Patentverket att utreda detta genom att bereda denne tillfälle att yttra sig, även om det formellt inte finns någon sådan skyldighet (jfr 39-41 §§ NamnL). Och om den förälder som inte har vårdnaden motsätter sig den begärda förändringen bör Patentverket, med hänsyn till vad som ovan sagts om kopplingen mellan 6 § och 11 § andra stycket NamnL, i barnets intresse göra namnbytet beroende av att allmän domstol förklarar att bytet är förenligt med barnets bästa, om det inte med hänsyn till omständigheterna ändå är obehövt (jfr 45 § NamnL).

I föreliggande fall har Marie-Lena Ericson för barnens räkning ansökt om och beviljats byte till det befintliga efternamnet Ericson. Enligt vad utredningen visar är Ericson ett namn som burits av Marie-Lena Ericsons morfar, men inte ett namn som någon av barnens föräldrarna bar vid ansökningstillfället eller senast hade burit som ogift. Inte heller är det ett namn som barnen vid ansökningstillfället hade en familjerättslig anknytning till i den mening som avses i 1-10 §§ NamnL.

Det var således inte ett villkor för barnens byte av efternamn att deras far RZ lämnade sitt samtycke till namnbytet eller att domstol förklarade att namnbytet var förenligt med barnens bästa enligt 6 § NamnL. I betraktande av det ovan anförda fanns det dock anledning för Patentverket att klarlägga RZs inställning till barnens ansökan om byte av efternamn. Och om RZ hade motsatt sig deras byte av efternamn borde verket närmare ha övervägt att villkora namnbytet av att domstol hade förklarat att detta var förenligt med barnens bästa jämlikt 11 § andra stycket NamnL.

I detta fall hade RZ inte tillfälle att under handläggningen i Patentverket ange sin inställning till namnbytet. Inte heller kungjorde verket ansökningen enligt 41 § första stycket NamnL, så att det därefter fanns en möjlighet att framställa invändning mot den enligt 41 § andra stycket. Att RZ inte hade tillfälle att yttra sig över ansökan och inte heller hade möjlighet att framställa invändning mot den medförde att han inte kunde bli part i ärendet hos Patentverket.

RZ har alltså i ärendet om namnbyte inte haft ställning av part i Patentverket. Han har därför inte rätt att överklaga Patentverkets beslut om namnbyte. Hans överklagande kan därför inte tas upp till prövning i sak i Patentbesvärsrätten utan skall avvisas. Med hänsyn härtill finns inte anledning att hålla någon muntlig förhandling här.

Patentbesvärsrätten erinrar om att den som inte varit part i ett ärende hos Patentverket endast kan angripa verkets slutliga beslut i ärendet genom att ansöka om resning.

Per Carlson

Jeanette Bäckvall
Referent

Ulf Hallin

Enhälligt

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga (Formulär C)